

Wasabröd, psykologi i övningar 1951

Vid ett möte med industrins brandmän överraskades man av en mjölnare som med djupt allvar yrkade på mer realism i brandövningarna. Man utbildade då alla 800 anställda i tvådagarskurser och industribrandkåren övades varje vecka. Mjölnaren ville veta hur man under årtionden skulle kunna upprätthålla spänning i brandskyddsarbetet så att alla kände att intresset för brandskyddet går framåt – att brandskyddskulturen stiger.

Mjölnarens fråga initierade ett nytänkande. Överingenjör David Karp vid Wasabröd i Filipstad startade en ny sammanträdesform om problem som uppkom vid det löpande bandet och gjorde det med berörda medarbetare. Erfarenheterna av samverkan mellan teoretiker och praktikens män blev mycket goda. Verksamheten kallades ”frågvisa klubben”. Samtalen blev allt mer fördjupade.

Ledningen såg här en psykologisk vinkling som kunde ge framsteg och arbetade alltmer med den brandskyddsintresserade individen och brandförsvaret som helhet. Alla borde känna att brandförsvaret var effektivt, aktuellt, dynamiskt och veta att man blev bättre rustad efter varje år, varje vecka och varje övning. Varje gång ska man löst åtminstone ett nytt eller ett gammalt problem.

Det gällde inte bara att dramatisera brandskyddet utan var och en som kommer till en övning ska vara med att lösa aktuella brandproblem eller de man kunder få inom överskådlig tid. Arbetaren är den som har bäst förutsättningar och ofta den ende som kan lösa problem tex med antänt brödspån på en ugn, slirande remmar eller överhettad motor i dammig omgivning. Bara gedigen intressebetonad kunskap i vetenskapen brandskydd kan tillfredställa en arbetare av idag menade företaget.

Utöver stöd från Brandskyddsföreningen och tidskrifter måste företaget ta upp egna problem med andra tekniska instanser. Sådana specialproblem finns hos alla industrier. Alla kunde hjälpa till att hitta riskerna, lära sig förstå deras uppkomst och sätten att förebygga dem. Allt skulle baseras på intresse och spänning vilket ger mer resultat än vad stora resurser ofta kan ge. Apparater och maskiner ska skötas och genom mer kunskap om dem ökade intresset även för brandskyddet och ett dynamiskt framåtskridande.

Industrins brandförsvaret sökte fakta på vetenskapliga områden för att öka intresset. Hos Wasabröd blev det föreläsningar i ”Frågvisa klubben” om bl.a. svagheter i sprinklersystem, senaste nytt kring statisk elektricitet vid hantering av mjöl och hur detta initierar explosioner.

Man menade att det var arbetsamt att nybilda sig men det gav arbetaren en verklig trivsel och säkerhetskänsla med både brandförsvaret och det vanliga arbetet. Detta tog inte bort de arbetsuppgifter som överordnade hade. Tvärtom fordrade det mera vilket gav ökad trivsel i även i deras arbetsuppgifter.

Karp skrev att ett psykologiskt grundat, dynamiskt betraktningssätt kan rädda övningar ur slentrian och därmed industrin från många onödiga bränder. Samarbetet var även mycket bra med stadens brandkår och inspirerade företagets personal. Planer fanns att öka samverkan med bl.a. fler brandskyddsspel.

Brandkårstidskrift från 1951.

Dammexplosion hos Wasabröd 1951

En dammexplosion skedde i en mjölbehållare varvid brand uppstod. Tre små bränder upptäcktes och var antända av värmen från explosionen. Alla berörda handlade rätt och fick en upplevelse av ”skapande mitt i förödelsen” vilket kan medverka till en positiv dynamik i allt brandskydd och som en värdefull faktor när det gällde att upprätthålla intresset. Detta var mycket viktigt. Industribrandkårens folk, två mjölnare och en förman medverkade direkt.

Samma känsla måste rengöringspatrull ha fått eftersom de före explosionen skött damningen så bra att det inte blev några större skador av sekundärexplosioner. Dessa uppstår när damm i lokalerna virvlas upp och exploderar och är ofta mycket värre än den första explosionen. Hos Wasabröd var det troligen ingen ytterligare.

Rengöringspatrullen hade bevisat att de haft en mer meningsfull uppgift än man kunnat tro. Patrullens arbete gällde mer än hygien. Avdamningen hade spelat den allra största rollen i det förebyggande brandskyddet. Tristessen i ett primitivt arbete kan därmed lättare övervinnas och det betyder mycket för arbetarna att få veta detta. Ofta skapas en elegantare arbetsmetod och i detta fall skulle det antagligen bli en avsugningsanläggning för att ersätta den vanliga dammtorkningen.